ABDULLAH BİN UBEYDULLAH BİN EBÎ MULEYKE

Tabiînin büyüklerinden. Doğum târihi bilinmemektedir. Künyesi Ebû Muhammed et-Teymî, el-Kureşî, el-Mekkî'dir. Mekke-i Mükerreme'de yaşamış olup, yine orada 117 (m. 735) yılında vefât etmiştir.

Fıkıh, tefsîr, hadîs ve kırâat ilimlerinde büyük âlim olup, zamanının meşhûrlarındandır. Mekke'de halifeliğini ilân eden Abdullah bin Zübeyr'in kadılığını yapmıştır. Harem-i şerîfin müezzini idi. İmâm-ı Buhârî'nin rivâyetine göre otuz Sahâbî ile görüşmüş ve onlardan hadîs rivâyet etmiştir. Hazret-i Âişe Ümmü Seleme, Abdullah bin Amr bin el-As, Abdullah İbn-i Abbâs, Abdullah bin Ömer, Abdullah bin Mes'ûd, Talha bin Ubeydullah, Abdullah bin Ca'fer, Abdullah bin Zübeyr, Hazreti Osman ve Zekvân bunlardandır.

Kendisinden de Amr bin Dinar, Abdurrahmân bin Ebî Bekr, Atâ bin Ebî Rebâh, İbn-i Cüreyc, Yezîd bin İbrâhîm, Cerîr bin Hâzim, Nâfi bin Amr ve birçok âlim hadîs rivâyetinde bulunmuştur. Ebû Zür'â ve Ebû Hâtem Ebî Muleyke'nin sika (güvenilir) bir râvi olup, çok hadîs-i şerîf rivâyet edenlerden (müksirûnden) olduğunu söylemişlerdir.

Buyurdu ki: "Ebû Cehl'in oğlu İkrime (radıyallahü anh), Kur'ân-ı kerîmi eline alır, yüzüne sürer ve "Rabbimin kitabı, Rabbimin kelâmı" diye ağlardı.

Hazreti Âişe'den rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte, "Mü'mine diken (batması) veya daha büyük musîbet isâbet ederse, O (Günahlarına) keffârettir."

Teravih namazının Hulefâ-i râşidîn ve Eshâb-ı kiram zamanında da yirmi rek'at kılındığını rivâyet eden Tabiînden birçok âlimden biri de İbn-i Ebî Muleyke'dir.

Mekrûh vakitlerde (güneş doğarken, tam tepede iken ve güneş batarken) namaz kılmanın mekrûh olduğunu bildiren bir rivâyeti de vardır.

Şu hadîs-i şerîf de onun rivâyetlerindendir. Resûlullah (aleyhisselâm) "Kim hesaba çekilirse azâb edilmiş olur" buyurdu. Hazreti Âişe, (Allahü teâlâ "İşte böylesi kolay bir hesaba çekilir" (İnşikâk-8) buyurmuyor mu?) diye sorunca "Bu senin dediğin arzdır (Amellerin sahiplerine arz olunmasıdır) yoksa her kim ince hesaba çekilirse helak olur" buyurdu.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tehzîb-üt-tehzîb cild-5, sh. 306

2) Tezkiret-ül-huffâz cild-1, sh. 101

3) Miftâh-üs-se'âde cild-2, sh. 19

4) El-A lâm cild-4, sh. 102

5) El-Menhel-ül-Azb-ül-mevrûd şerh-i Süneni'l-İmâm-ı ebî Dâvud cild-1, sh. 152

6) Vefeyât-ül-a'yân cild-3, sh. 62, cild-4, sh. 129